

ӘЗІН-ӘЗІ ТАНУ

ОҚУШЫ ДӘПТЕРІ

8

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

«БӨБЕК» ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ,
БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ САУЫҚТЫРУ ОРТАЛЫҒЫ

ӨЗІН-ӨЗІ ТАНУ

ОҚУШЫ ДӘПТЕРІ

8-СЫНЫП

Алматы
2018

«Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру
бағдарламасының авторы С.А. Назарбаева

***Қазақстан Республикасының Білім және ғылым
министрлігі ұсынған***

Өзін-өзі тану: Оқушы дәптері. 8-сынып. / Р.Мұратханова, Р.О.Ізғұттынова,
Б.Ш.Алиев. – Алматы: «Бебек» ҰҒПББСО, 2018. – 100 б.

Оқушы дәптері оқушылардың шығармашылық және жобалық іс-әрекеттер орындауына арналған. Дәптерде жалпыадамзаттық құндылықтар мен олардың қасиеттерінің мәнін ашатын әртүрлі тапсырмалар ұсынылған.

ҚҰРМЕТТІ ЖАС ДОСТАР!

Сендер оқу жылы барысында қайырымдылық іс-әрекет жасау арқылы өздерің өмір сүріп отырған қоғамның дамуына және жетілуіне өз үлестерінді қосу мақсатында «**Қоғамға қызмет ету**» тақырыбы бойынша жоба орындастын боласындар.

Сендер үшін өзінді тану, өзінді тануға үйрену өте маңызды. Өзінді танысанқ, өзгелерді де тани аласың. Айналандағы адамдарды түсінетін боласың, әлемді танып-білуге үмтүласың. Өзіңе, өзгеге және өмірге қатынастарынды айқындалап, өзіндік ұстанымдарынды, өмірлік көзқарастарынды, іскерлік дағдыларынды анықтап, оны өмірде қолдана білуге үйрену арқылы өздеріңнің ішкі әлемдерінді танудың жаңа жолдарын ашасындар.

І ТАРАУ ТАНЫМ ҚУАНЫШЫ

**1-2 сабақтар
БҰЛ ӘЛЕМГЕ КЕЛГЕН СОН...**

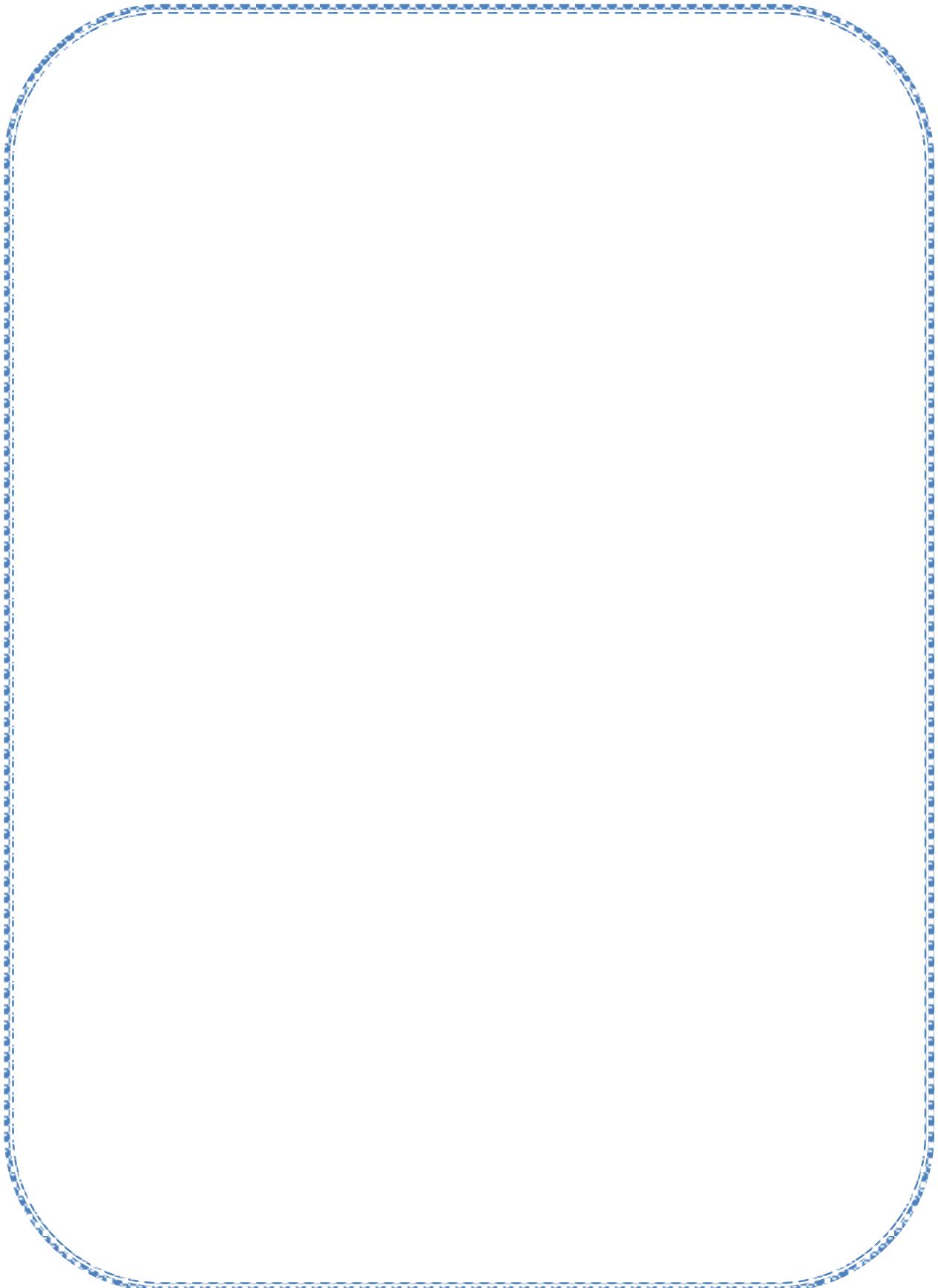
**Адамзаттың бәрін сүй бауырым деп ...
Абай**

1-тапсырма

Ұлы ойшыл Абайдың «Әсемпаз болма әрнеге» өлеңін оқып, адамның өмірдегі орны туралы пікірінді жазып, ортаға салып айт.

2-тапсырма

Ұлы ойшыл Абайдың табиғат туралы өлеңдерін оқып, өлеңнің мазмұны бойынша сурет сал.

3-тапсырма

Адамдар арасындағы ізгі қарым-қатынас туралы эссе жаз.

4-тапсырма

Мұхтар Әуезовтың «Адам баласының жаман құлқы жаратылысынан емес, өскен орта, көрген үлгі, өнеге білетіндігінен... Көпшілікті адамшылдыққа тәрбиелеу үшін, жас буынды жақсылап тәрбиелеу қажет» деген ойын басшылдыққа алып, ой-толғау жаз.

5-тапсырма

Мәтінді оқып, ондағы Мәлік Габдуллиннің «өмір жолы үлкен қозғалыс» деген ойын таратып жаз..

Өмір жолы қандай қызықты, қандай қыын, үңіле қараған адамға оның қызығы да қыындығында емес пе?.. Өмір жолы үлкен қозғалыс: ол қозғалыс әрқашанда алға, алысқа құлаш сермейді, талай өркешті толқындарды да кездестіреді.

Мәлік Габдуллин

6-тапсырма

Өлеңді оқып, өмірге байланысты түйінді сөздерді теріп жаз.
Мағынасын түсіндіріп бер.

Магжан Жұмабаев

Өмір – өзен, сылқ-сылқ құлар, сылдырар,
Қайда ағады, оның жөнін кім сұрап?
Аққан сумен біз ағармыз, кетерміз,
Ағынға ермей, жағасында кім тұрар?
Өмір – көпір от үстінде салынған,
Діңгектері зәндем отқа малынған.
Қорқу білме, аяқтарың таймасын,
Ойнап қана өт, шарпу көрме жалыннан.

3-4 сабақтар АР-ҰЖДАН ҮНІ

Арлы адам – ардақты, ар – ардақтың анасы

Бауыржан Момышұлы

1-тапсырма

Шәкәрім Құдайбердіұлының «Айқап» журналында жарияланған «Білімділерге бес сауал» еңбегіндегі сұрақтардың біріне жауап жаз.

- *Ар-ұждан дегеніміз не?*
- *Адам өмірінің мәні неде?*
- *Ең жақсы адам кім?*
- *Адамның адамгершілігі уақыт ағымына қарај өзгере ме?*
- *Адамның адами қасиеті жаңара ма, өлде түа біте ме?*

2-тапсырма

Шәкәрім Құдайбердіұлының «Жүргегінің аш көзін, жанның сырын арала...» деген ой-толғауына талдау жаз.

3-тапсырма

Шекерим атана хат жаз.

5-6 сабақтар

ШЫНАЙЫ БІЛІМНІҢ НҰРЫ

**Білімдінің сөзі – ем,
Мейірімі көп, өзі кең**

Мағжан Жұмабаев

1-тапсырма

Темендегі ұлы тұлғалардың ой-тұжырымдарын жинақтап, барлығына ортақ түйінді ойынды жаз.

Жүсілбек Аймауытов: Оқу, білім – жанған шырақ ойласаң,
Үйренерсін, іздеп көрсең – қалмасаң.
Қу өнерді, бу белінді, жігер сал.
Пайда аларсың, қаужанарсың, тоймасаң.

Қаныш Сәтбаев: ... Білімінді еңбек пен өмірдің өзінде шындал отыр! Соңда ғана білім деп аталатын асыл тас ешқашан тот баспастай жалтырай да жарқырай да береді.

Әлкей Марғұлан: Дүние тану, білімге талпыну әрбір адамның есейген дәуірінен аңсап қараған түбегейлі ісінің бірі болып келеді. Егер бұл талпыну болмаса, әрбір адам білімге, еңбекке үніле қарамаса, тек аңша қарын тойдырып, үйқымен уақыт өткізсе, ешбір ілгери басу – прогресс те болмас еді.

Ебіней Бекетов: Парасаттылық, шарапаттылық, кеңдік, адалдық ғылымда қызмет істеген әрбір адамға лайық, халқымыздың мәпелеп, бетке ұстары – ғылым адамдары.

2-тапсырма

Қазақ халқынан шыққан тұңғыш ғалым Шоқан Уәлихановтың өмір жолы мен жасампаздығы туралы эссе жаз.

3-тапсырма

Аса көрнекті ғалым, академик Қаныш Имантайұлы Сәтбаевтың есімі берілген ірі ашылулар туралы мәлімет жинап, оның өмірін үлгі тұтып, өз болашақтарынды армандауға жетелеу мақсатында әссе жаз.

7-8 сабақтар
СҮЙІСПЕНШІЛІК – ТАНЫМ ЖОЛЫ РЕТИНДЕ

Махаббат – іс-әрекеттің қуатты көзі.
Клод Адриан Гельвеций

1-тапсырма

Оқулықта берілген ағартушы, қоғам қайраткері ыбырай Алтынсариннің хатын оқып, білім саласына сінірген еңбегі үшін алғыс хат жаз.

2-тапсырма

Жағдаятты оқып, сұрактарға жауап жаз.

Бірде дәруіш сапарға шығып, жолда кездескен кез келген жолаушыны «Жүргегің бар ма?!» деген сөзбен қарсы алыпты. Адамдар айтылған сөздің мәніне бірден көніл бөлмесе де, жолаушылардың бірі, сен «Жүргегің бар ма?!» дегеннің орнына, неге қайырымдылық, махабbat, сенім, жақсылық, тіпті рақымдылық туралы айтпайсың? – деген сауал қойыпты. Сонда дәруіш «Тек жүректі ұмытпауың керек, сонда қалғанының бәрі болады» – деп жауап беріпті.

- *Дәруіштің ойымен келісесің бе?*
- *Сендер қалай түсіндірер едіңдер?*

3-тапсырма

«Сүйіспеншілік елінде» тақырыбына эссе жаз.

4-тапсырма

Адамдар мен жануарлар арасындағы сүйіспеншілік туралы сыныптастарыңмен пікір алмасындар. Өміріңнен мысалдар келтіріп, дәптеріңе жаз.

ӨЗІНДІ ТЕКСЕР!

Дұрыс жауапты тауып, белгіле.

1-тест

«Адам – өз өмірінің жасаушысы» деген пікірге қалай қарайсың?

- A) Иә, егер адам ар-үжданымен өмір сүрсе
- Ә) Иә, егер адам тек өз пайдасын ғана ойласа
- Б) Иә, егер адам өзгелер үшін өмір сүрсе

2-тест

Алдыңа қойған мақсатына қалай жетуге болады деп ойлайсың?

- A) Адал ниет, берік сенім және тынымсыз еңбектену арқылы
- Ә) Проблемаларды ойлану арқылы
- Б) Тек армандау арқылы

3-тест

Шиеленістен шығатын жолды қалай табуға болады?

- A) Шиеленістің себебін анықтау
- Ә) Шиеленістен шығатын жолдың өзіме әкеletін жағымды өзгерісін анықтау
- Б) Шиеленістен шығатын жолдың екі жаққа да тиімді, адал жағын тандау

4-тест

Сен ішкі қарсылықтарды еш қыындықсыз қалай жеңер едің?

- A) Ар-үжданымды басшылыққа алу арқылы
- Ә) Бойымдағы қорқынышпен күресу арқылы
- Б) Ешқандай мән бермеуге тырысу арқылы

ЖОБА КҮНДЕЛІГІ

1-тапсырма. Сұрақтарға жауап жаз:

«Қоғамға қызмет ету» дегенді қалай түсінесің?

Қоғамдық пайдалы қызмет дегеніміз не?

Қоғамның мұддесін өз мұddenнен жоғары қоя аласың ба?

Қоғам мен адамның байланысы қандай?

Қоғамды көркейту үшін не істеу керек?

Неге адамдар өзара көмекке келуге тырысады?

«Еріктілер» дегеніміз не? Қоғамға тигізер көмегің бен пайдаңды қалай бағалайсын?

Қоғамға қызмет ету үшін қандай қабілеттілік қажет?

2-тапсырма

Сыныппен бірлесіп анықтаған жобаның тақырыбын, мақсатын, міндеттері мен орындалу кезеңдерін жаз.

Жобаның тақырыбы

Жобаның мақсаты

Жобаның міндеттері

Жобаның орындалу кезеңдері

ЖОБА КҮНДЕЛІГІ

Жоба кезеңінде байқағаныңды, алған әсерінді жаз.

**II ТАРАУ
АДАМ БОЛАМ ДЕСЕНІЗ...**

**9-10 сабактар
ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ КӨКЖИЕКТЕРІ**

**Адам ақылды, кішіпейіл, әділ, батыл да, қайырымды болуға тиіс.
Тек сонда ғана оның осынау адам деген мәртебелі
атпен аталуға құқы болады.**

К.Г.Паустовский

1-тапсырма

«Мейірім тамшысы» тақырыбы бойынша қайырымдылықта негізделген іс-шараның жоспарын жаз.

2-тапсырма

Оқулықтағы Өтебай Тұрманжановтың «Бір қайырымдылық – ағаш өсіру» өснегін оқып, өз өмірлерінен қайырымдылыққа бағытталған оқиғаларын туралы ой-толғау жаз.

3-тапсырма

Оқулықтағы Өтебай Тұрманжановтың «Бір қайырымдылық – шөлге су шығару» еснет әңгімесін оқып, қайырымдылық істерің туралы жаз.

4-тапсырма

Қайырымдылық туралы өлең құрастырып жаз.

11-12 сабақтар ДОСТЫҚ АЙНАСЫ

Адам баласына адам баласының бәрі – дос.

Абай Құнанбаев

1-тапсырма

Берілген сұрақтар бойынша өз пікірінді жаз.

1. Достасу неден басталады?
2. Нағыз досты қалай табуға болады?
3. Шынайы достың қандай қасиеттері болуы керек?

2-тапсырма

Жағдаяттардың шешімін жаз.

1-жағдаят. Сенің ең жақсы досың емтиханға дайындалып жатыр. Сен қалай көмектескен болар едің?

2-жағдаят. Өзара достықтың көрінісі ізгі, сыйлы қарым-қатынас болып табылады. Сенің адад досың бар. Досына лайық екенінді қалай көрсеткен болар едің?

3-тапсырма

Мәтіннен үзіндіні жалпыадамзаттық құндылықтар түрғысынан талдап жаз.

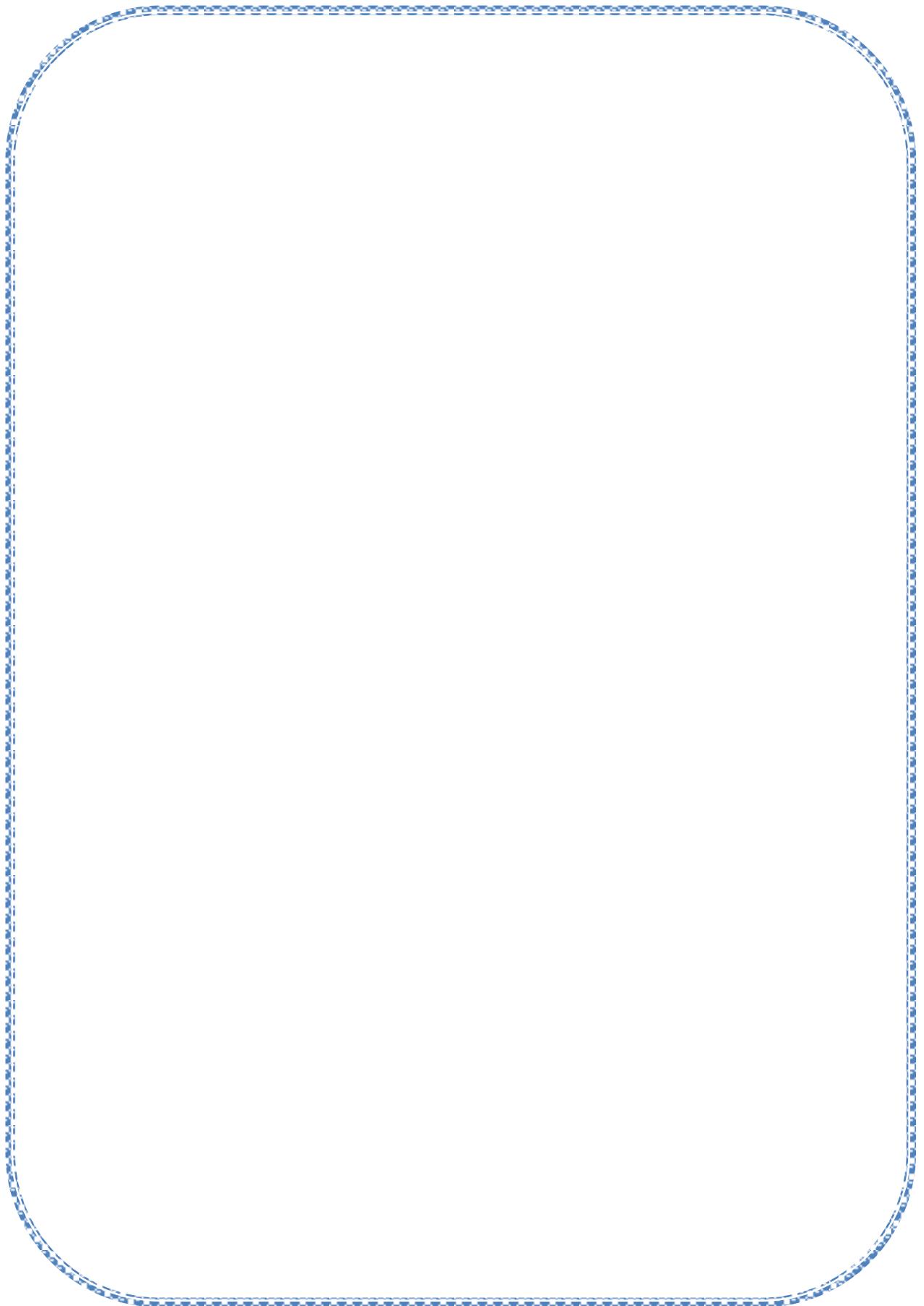
«Ардақты ағалар, біз – Кеңес, Бақытжан, мен үшеуміз әкелеріміздің достық шарапатының арқасында кішкене кезімізден дос, бауыр болып естік. Біріміздің әкеміздің біріміз «әке» деп, анамызды «ана» деп, аражіксіз бұл күнге жеттік. Әкелеріміздің өсиет-дәстүрін жалғастырып, балаларымызды достастырып жатырмыз. Бүгін мен алғаш рет немерелі болдым. Бауыржан папамның тұңғыш шебересі өмірге келді. Сол нәрестенің атын қойып, бата беріңіздер... – деп толқып көзіне жас алды».

4-тапсырма

Досыңа ризашылығынды білдіріп хат жаз.

5-тапсырма

Достық сөзіне ребус құрастыр.

13-14 сабақтар СЫЙЛАСТЫҚ БАСТАУЛАРЫ

Сыйласан, сыйысымды боларсың.

Халық мақалы

1-тапсырма

Өлеңнің мәтінінен алынған үзіндімен танысып «бақыт», «сыйластық» ұғымдарына өз анықтамаларынды жаз.

- Бақыт қайда барасың?
- Ата-анасын сыйлаған,
Ұйымшылдық ойлаған,
Тату жанға барамын.

2-тапсырма

Оқулықтағы Сайын Мұратбековтың «Ананың арманы» әңгімесінен үзінді оқып, әже мен немере арасындағы сыйластық туралы эссе жаз.

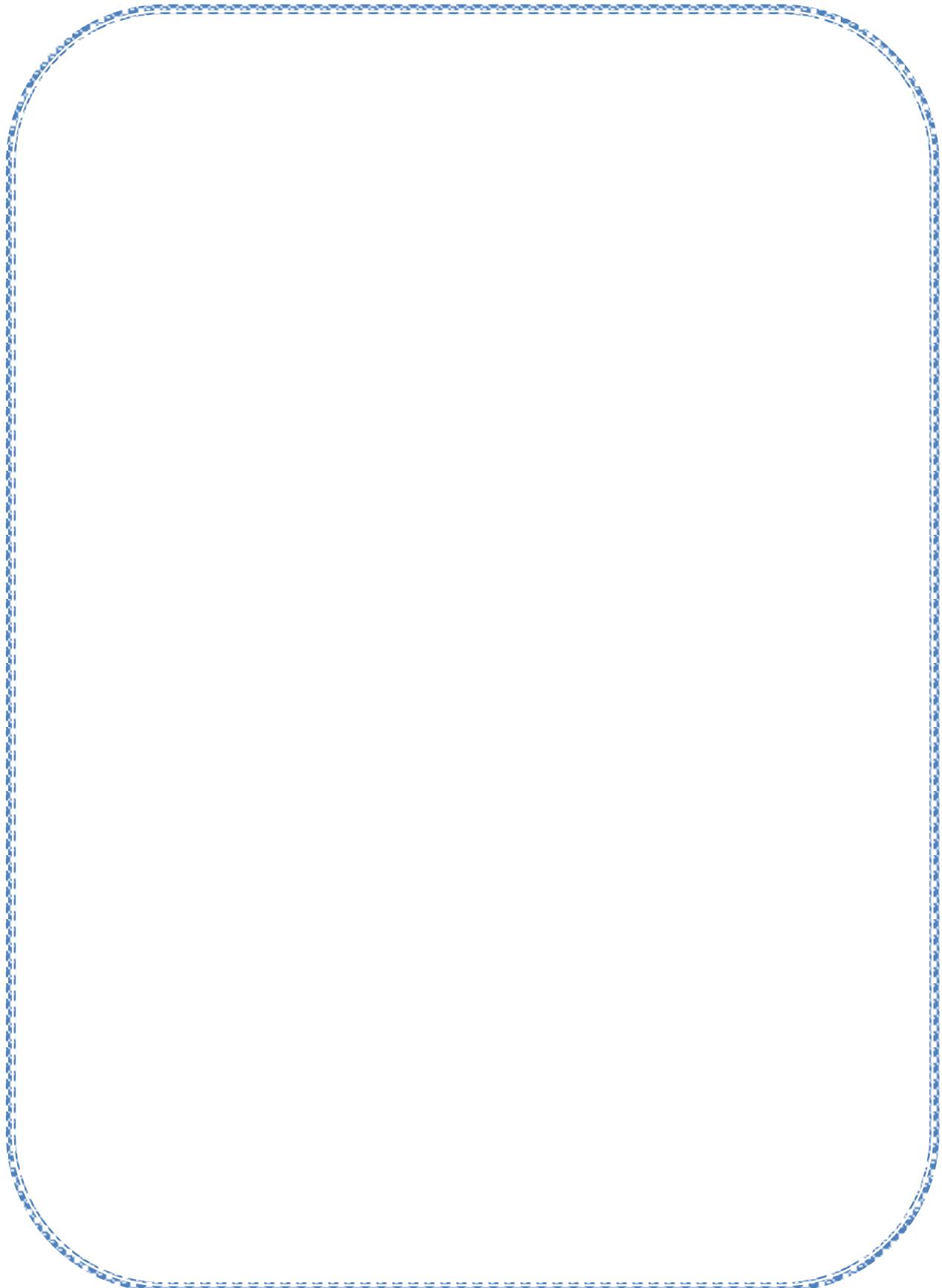
3-тапсырма

Айдабол шешеннің төмендегі өлеңін талдаң, сыйластық белгілерін дәптерлеріңе жазыңдар.

Сырттан келген мейманды,
Сәлем беріп, қол алсаң,
Бірінші еткен құрметің.
«Түсіңіз», – деп түс беріп,
Шылбырына оралсаң,
Екінші еткен құрметің.
Есік ашып енгізіп,
Көрпе төсеп, құп алсаң,
Үшінші еткен қызметің.

4-тапсырма

Тігінен оқығанда «Сыйластық» сөзі шығатындағы етіп сөзжұмбак
құрастыр.

15-16 сабақтар ОТАНҒА ЖОЛ

Дүниеде туған еліңнен артық ел де, жер де жоқ.

Ғабит Мұсірепов

1-тапсырма

Тәмендегі ой-толғауларды жалпыадамзаттық құндылықтар тұрғысынан талдап, ойларынды жаз.

М. Әуезов: Алтын анам, Отаным, сенен аяр жаным жоқ, сенен іркөр күшім жоқ.

В. Г. Белинский: Өз Отанын жан-тәнімен сую – адамшылықтың асқар шыңы.

И. С. Тургенев: Отансыз бақыт жоқ, кім-кімнің де тамыр жаяр топырағы – туған жері.

В. А. Сухомлинский: Біздің ел – көп ұлтты ел. Кез келген отандасың – қай халықтың баласы болса да ол сенің досың.

Қ. Аманжолов: О, дариға алтын бесік туған жер,
Қадірінді келсем білмей кеше гөр...
Сүйем сені туған ел – ата мекен,
Абзал анам сенсің ғой құшағың кен.

2-тапсырма

«Мен және менің Отаным» әдеби-музыкалық кештің бағдарламасын жаз.

3-тапсырма

Мақал-мәтелді жалғастырып жаз.

1. Өзге елде сұлтан болғанша, ...
2. Туған жердей жер болмас, ...
3. Отансыз адам, ...
4. Ат айналып қазығын табар, ...
5. Отан – ...
6. Өз елімнің басы болмасам да, ...

4-тапсырма

«Менің Отаным – шұғылалы тәуелсіз Қазақстан» тақырыбына эссе жаз.

ӨЗІНДІ ТЕКСЕР!

Дұрыс жауапты тауып, белгіле.

1-тест

Көзқарастарыңыз сәйкес келмей, біреумен келіспей қалсаңыз не істер едіңіз?

- A) Ол адамнан аулақ жүремін.
- Ә) Өзімдікін дұрыс деп санаймын.
- Б) Жақын арадағы кездесуде ол адаммен келісімге келемін.

2-тест

Сен үшін маңызды нәрсе не?

- A) Бойыңыздағы дарындылықты ашу.
- Ә) Рухани жетістікке жету.
- Б) Қаржы табу.

3-тест

Сен бос уақытыңды қалай тиімді өткізесің?

- A) Немен айналысатынымды білмеймін.
- Ә) Музыка тыңдал, теледидар көремін.
- Б) Еліктейтін істерімді жауапкершілікпен таңдал, жақын адамдарыма қыыншилық туғызбайтындаі етіп ұйымдастырамын.

4-тест

Егер де саған таңдау мүмкіндігі берілсе, сен қайда және қай жерде тұрар едің?

- A) Өткен шақта.
- Ә) Осы шақта.
- Б) Келер шақта.

ЖОБА КҮНДЕЛІГІ

Сыныппен бірлесіп анықтаған жобаның жоспарын жаз.

ЖОБА КҮНДЕЛІГІ

Жоба кезеңінде байқағаныңды, алған әсерінді жаз.

**III ТАРАУ
АДАМ ЖӘНЕ ӘЛЕМ**

**17-18 сабақтар
ОТБАСЫН ҚАДІРЛЕУ**

**Ата-ананың қадірін білмеген – ел қадірін біле алмас,
Ел қадірін білмеген – ата-ана қадірін біле алмас.**

Бауыржан Момышұлы

1-тапсырма

Оқулықтағы ұлы адамдардың ой-тұжырымдарын оқып, отбасы өнегесі туралы пікірінді жаз.

2-тапсырма

Өзінің жақын адамдарына сүйіспеншілігінді білдіріп, хат жаз.

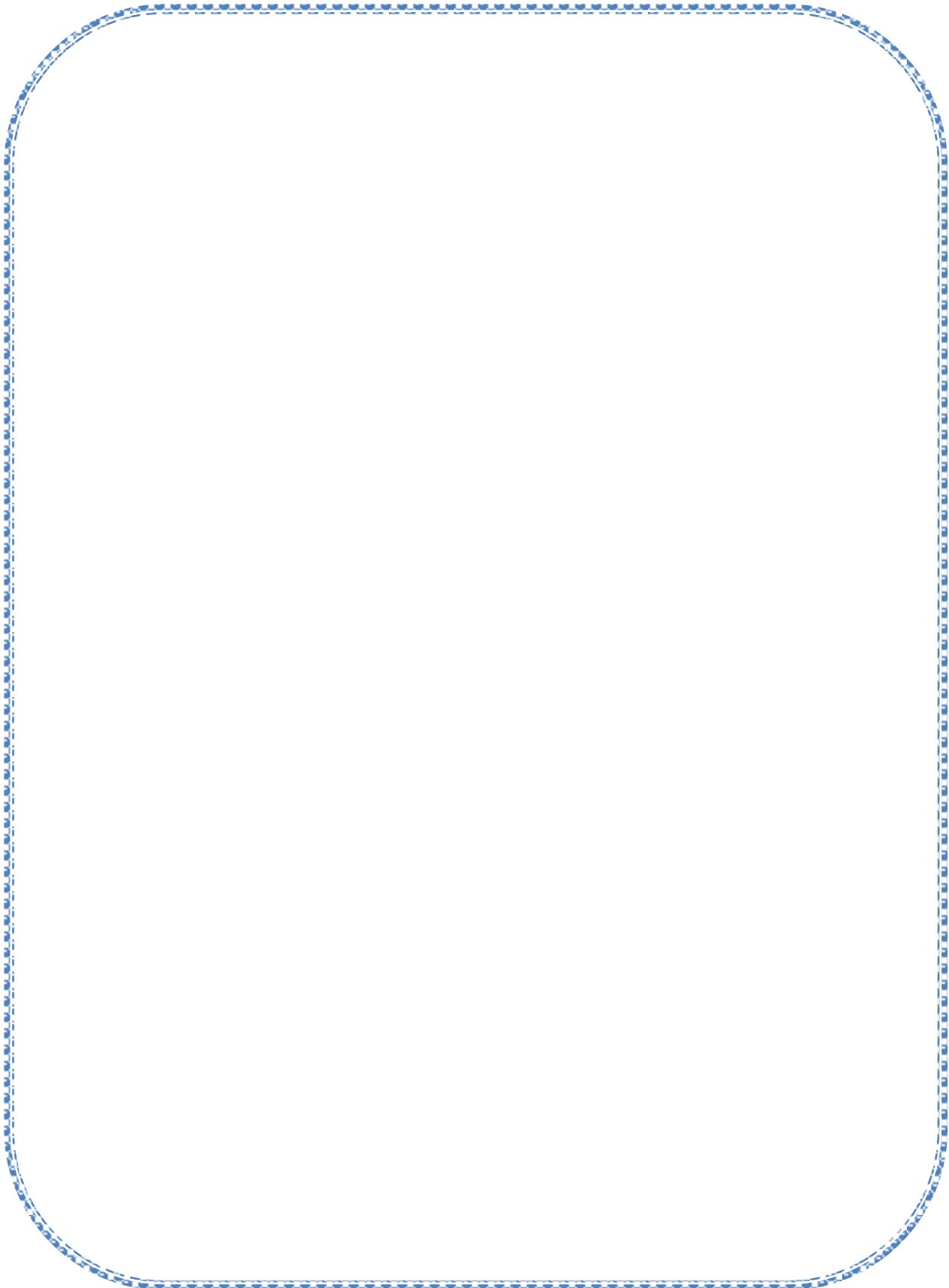
3-тапсырма

Мақал-мәтедлің жалғастырып жаз.

1. Ата – асқар тау, ана – бауырындағы бұлақ, бала –
2. Әкениң жақсылығы,
3. Атаңың баласы болма,
4. Әке көрген оқ жонар,
5. Жақсыдан үйрен,
6. Баланың үятты әкеге,
7. Балапан үяды не көрсе,
8. Ата – бәйтерек,

4-тапсырма

Отбасын қадірлеу туралы өлең құрастырып жаз.

19-20 сабақтар МЕНИҢ СЫНЫПТАСЫМ

**Адам өміріндегі ең тамаша нәрсе –
оның басқа адамдармен қарым-қатынасы.**

Абраам Линкольн

1-тапсырма

Теменде берілген сөздерді пайдалана отырып, ұлдардың және қыздардың бойына тән қасиеттерді теріп жаз.

Қажетті сөздер: алғыр, өр мінезді, айбатты, батыл, сабырлы, қамқор, үяң, өжет, жомарт, ақылды, ұқыпты, ақкөңіл, жайдарлы, инабатты, парасатты, шыншыл, адал, қайырымды, нәзік, сыпайы, сезімтал, жанашыр, кешірімді.

2-тапсырма

Өз сыныптастарыңың бойындағы ізгі қасиеттерді, сыныптағы үлдар мен қыздардың арасындағы сыйластық пен өзара түсіністікті, бірлікті көрсете отырып, «Менің сыныбым – менің мақтанышым» тақырыбына әссе жаз.

3-тапсырма

Төменде берілген жағдаяттардың шешімін тауып, жалғастырып жаз.
Жауптарыңды негізделеп, түсіндір.

1 жағдаят

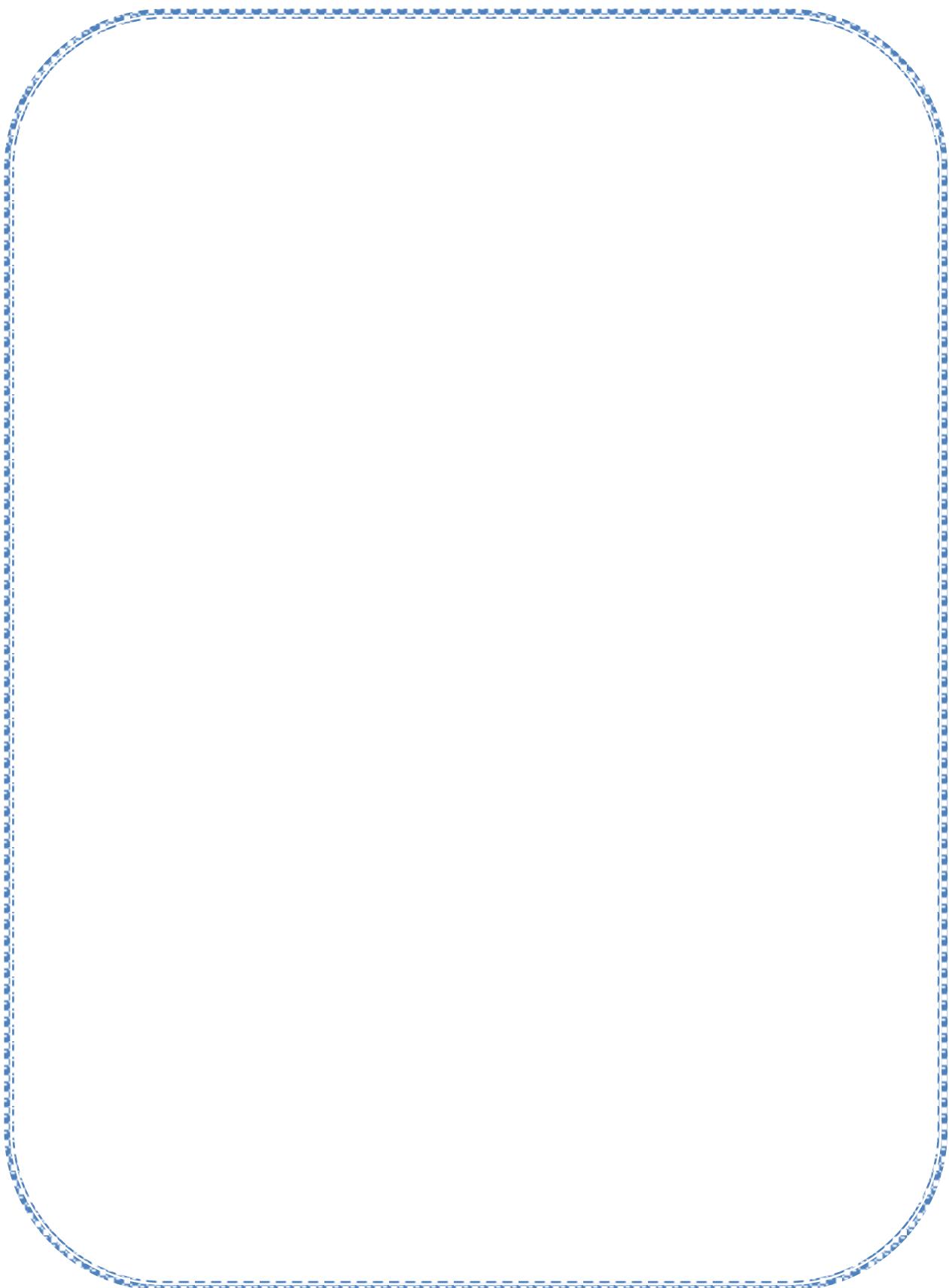
Бұгін сыныпта партада бірге отыратын ұл екеуің кезекшісіндер. Сабак аяқталғаннан кейін сыныптың терезелерін ашып, желдетіп, орындықтарды парталардың үстіне шығарып, еденді, тақтаны мұнтаздай етіп сүртіп, терезе алдындағы гүлдерге су құюларың керек. Соңғы сабақтың алдында қасында отыратын ұлға бүгінгі кезекшілікті ескертсөн де, ол кезекшілікке қалмапты. Барлық жұмысты бір өзінің атқаруына тұра келді. Қатты шаршадың. Ертесіне сыныпқа кіре сала сен ...

2 жағдаят

Бүгін алгебра сабағынан қорытынды бақылау жұмысы болды. Барлық сабақтарға үзбей қатысып, сабақ мазмұнын толық меңгергендіктен саған бақылау жұмысының есептерін шығару көп қыындық туғызбады. Есесіне, есеп шығаруға қиналышпен отырған сыныптастарың сенен есеп жауабын өтініп сұрады. Мұғалімге білдірмей сұрағандардың барлығына таратып бердің. Келесі күні мұғалім жұмыстың бағалары қойылған парапеттерде таратып берді. Сыныптағы барлық оқушыларға «бес» деген баға қойылып, саған ғана екілік бағасы қойылыпты. Мұғалімнің мұндай шешімін ішің сезе қойды. Уәж айтуда батылың бармады. Сенің әрекетің қандай?

4-тапсырма

Өз сыныбының адамгершілік сипаттағы жетістіктері туралы мақала жазып, газет-журналдарға жарияла.

**21-22 сабақтар
ӘЗ МҰРАТЫНА ЖЕТУ**

**Бойыңызға болашақтың арман-мұраттарын дарытсыңыз,
оның өзі шын мәніндегі күн шұғыласы тәрізді.**

Михаил Салтыков-Щедрин

1-тапсырма

«Мұрат», «мақсат», «арман» ұғымдарына анықтама жаз.

2-тапсырма

Тәмендегі сұрақтармен байланыстырып «Менің түсінігімдегі бақыт» тақырыбына ой-пікірлерінді жаз.

- 1. Сенің бақытыңың негізі неде?*
- 2. Бақытты адамның ұстанымдары қандай болады?*

3-тапсырма

«Таңбалы тастағы» таңбалар мен суреттер туралы қосымша материалдар жинап, бірлесіп мақала жаз.

**23–24 сабақтар
МЕН ӘЛЕМДІ СҮЙЕМІН**

Сұлулық әлемді құтқарады.

Федор Достоевский

1-тапсырма

«Табиғатты қорғау – өзінді қорғау» тақырыбына эссе жаз.

2-тапсырма

«Адам – әлем – сүйіспеншілік» ұғымдарының арасындағы байланыстардың мәнін ашып, өмірден мысалдар келтіріп жаз.

3-тапсырма

Өз еліңе сүйіспеншілігінді білдіріп, өлең құрастырып жаз.

The form consists of a large, decorative oval frame with a dashed blue border. Inside the frame are 20 horizontal lines for handwriting practice.

ӨЗІНДІ ТЕКСЕР!

Дұрыс жауапты тауып, белгіле.

1-тест

«Сыйлассаң, сыйымды боларсың» деген ой-пікірге сенің көзқарасың қандай?

- A) Сыйластық – адамгершілік пен парасаттылықтың белгісі деп санаймын.
- Ә) Ренжітпес үшін ғана сыйлаймын.
- Б) Сыйламас бұрын ойланамын.

2-тест

Сенің үнемі жолың болмаса не істер едің?

- A) Абыржимын.
- Ә) Айналадағылар не ойлайды деп қынжыламын.
- Б) Қатты уайымдамаймын, себебі қынышылықсыз жақсылық келмейді.

3-тест

Адам тағдыры Отан тағдырымен байланысты ма?

- A) Үзіліссіз байланысты.
- Ә) Байланысты емес.
- Б) Отаның тастап кету оңай.

4-тест

«Мен – әлемнің бөлшегімін» деген ой-пікір туралы көзқарасың қандай?

- A) Мен әлеммен тұтаспын.
- Ә) Мен әлемнен тысқарымын.
- Б) Бұл пікірмен келіспеймін.

ЖОБА КҮНДЕЛІГІ

Жоба кезеңі бойынша сұрақтарға жауап жаз

Нақты қандай іс-шаралар орындалады?

Қандай қыындықтар мен бөгөттер кездесті?

Оларды женүудің жолы мен женүудің әдістері қандай?

Жобаның кезекті кезеңін орындауға қандай оңтайлы ұсыныстар қажет?

ЖОБА КҮНДЕЛІГІ

Жоба кезеңінде байқағаныңды, алған әсерінді жаз.

IV ТАРАУ
АДАМЗАТТЫҢ РУХАНИ ТӘЖІРИБЕСІ

25-26 сабақтар
ДАНАЛЫҚТАН ҚАНЫП ІШ...

**Өмірдегі игіліктің ең кішісі – байлық,
ең үлкені – даналық.**

Готхольд Лессинг

1-тапсырма

Оқулықтағы Жұсіп Баласағұндың өлеңін оқып, онда айтылған үш "жұтқа" кері үш "құтты" тауып жаз.

2-тапсырма

«Жіп түйінсіз байланбайды, сөз шындықсыз байланбайды» деген дана сөзді басшылықта алғып, шындық, ақиқат ұғымдарына өз анықтамаларынды жаз.

3-тапсырма

Оқулықтағы Құрманбай Толыбаевтың «Парасат» мәтінін оқып, сұраққа жауап жаз.

4-тапсырма

Төменде берілген сөздерді пайдалана отырып, «дана адамға» мінездеме беріп, оның портретін сипаттап жаз.

Қажетті сөздер: парасатты, қарапайым, шыншыл, ізгі, адал, қайырымды, ізденімпаз, батыл, сабырлы, шешен, қамқор, ұян, ұстамды, өжет, жомарт, ақылды, үқыпты, сыпайы, жанашыр, кешірімді.

5-тапсырма

«Дананың сөзі – ақылдың көзі» тақырыбына эссе жаз.

**27-28 сабақтар
ҚАЛАУЛАР ШЕГІ**

Қанағаты бар адамға бақыт бұйырған.

Аристотель

1-тапсырма

Оқулықтағы ұлы адамдардың қанатты сөздеріндегі негізгі ойды тауып жаз.

2-тапсырма

Оқулықтағы «Өз пәтерін кейуанаға берген...» мәтінін оқып, тәмендегі сұрақтарға жауап жаз.

- Қанағатшылдық дегенді қалай түсінесіңдер?
- Бауыржан атамыз өзінің тілек-қалауына қалайша шек қоя білді?

3-тапсырма

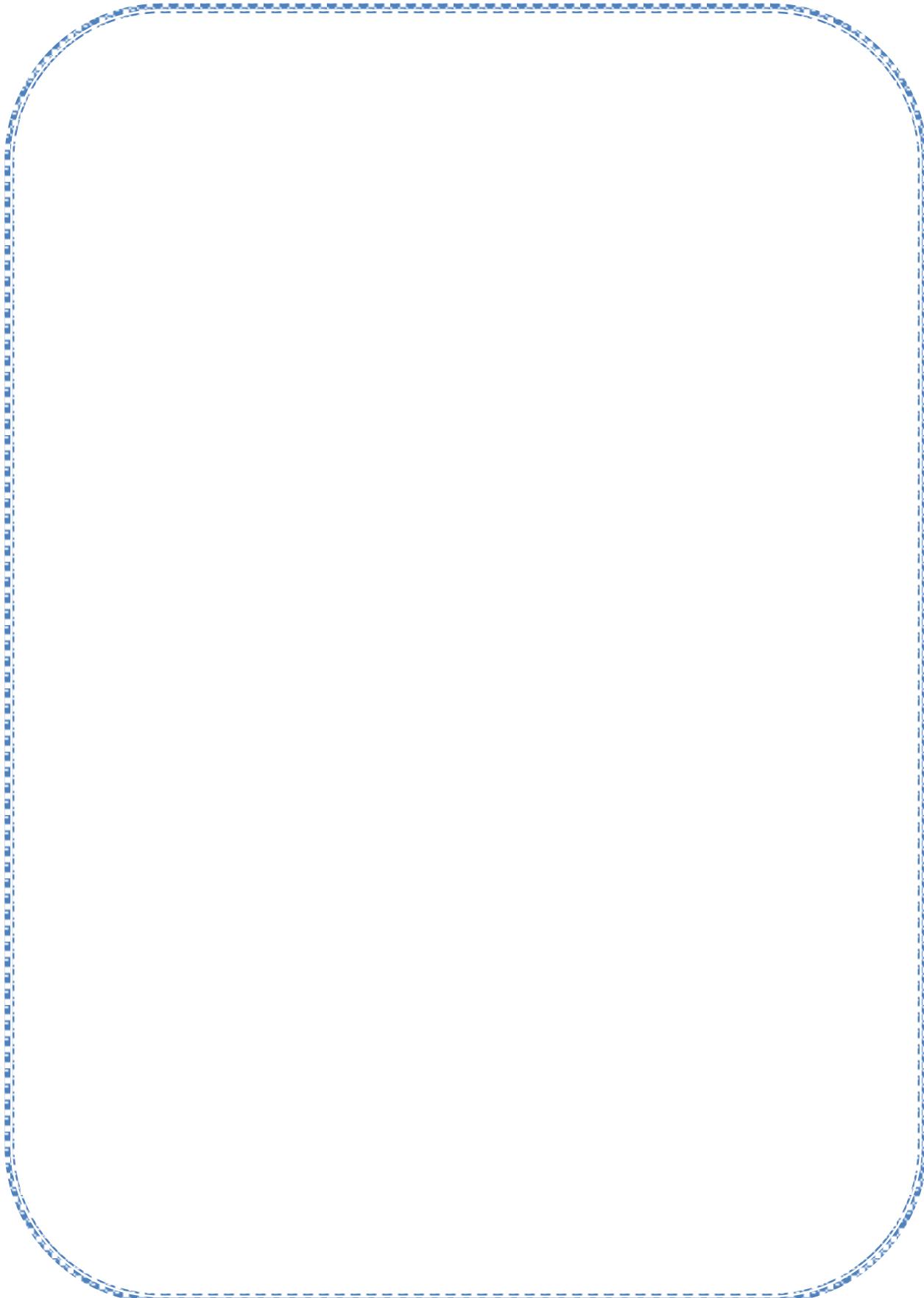
«Менің қалауларымның шегі» тақырыбында эссе жаз.

4-тапсырма

Білге қағанның «Дүниеконыздық пен тойымсыздық есінді алып, еркінен айырады» деген қанатты сөзін талдап жаз.

5-тапсырма

Уақыттың қадірі туралы өлең құрастырып жаз.

A large, hollow oval shape with a dashed blue border, designed to look like a film strip, occupies most of the page. It is intended for the student to write their poem within.

**29-30 сабақтар
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАНАТЫНДА**

Жаны таза адам сұлулыққа құмар келеді.

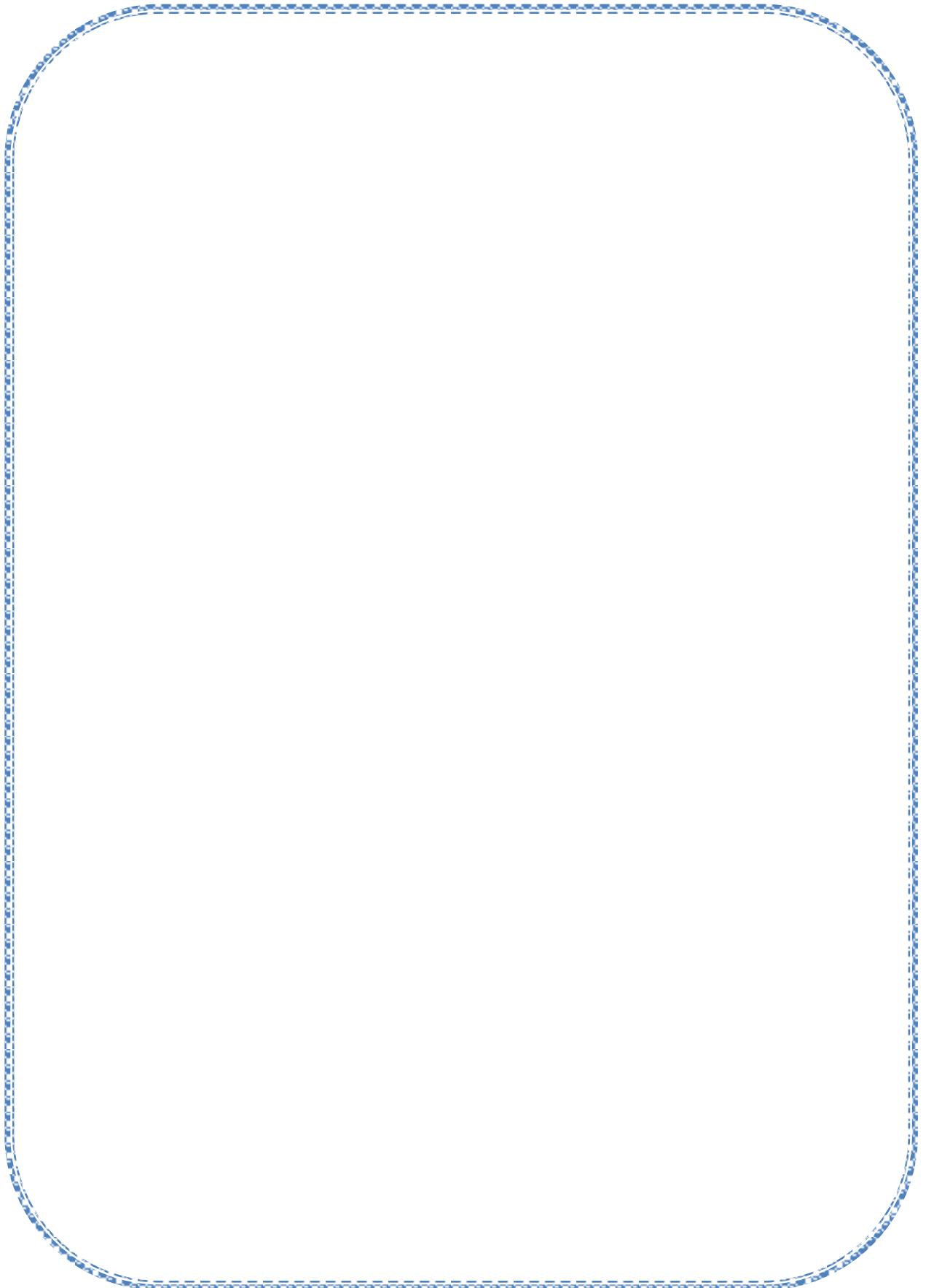
Реванди Хорезми

1-тапсырма

Оқулықтағы ұлыштың қанатты сөздеріндегі негізгі ойды анықтап, өз ойларынды түйіндең жаз.

2 тапсырма

Өз шығармашылығында көрсететін сурет сал.

3-тапсырма

«Мені шабыттандырады» тақырыбында эссе жаз.

4-тапсырма

Төмендегі ұғымдарға өз түсінігің бойынша анықтама жаз.

Дарындылық

Талант

Қабілеттілік

Данышпандық

Шабыт

5-тапсырма

6-тапсырма

"Мен шабыттандырамын..." тақырыбында эссе жаз.

**31-32 сабақтар
БОЛАШАҚТЫ ЖАСАЙМЫЗ**

Жасында не ексең, есейгенде соны орасын.

Генрик Ибсен

1-тапсырма

Оқулықтағы ұлы адамдардың қанатты сөздеріндегі негізгі ойды анықтап, өз ойынды жаз.

2-тапсырма

«Болашағым – өз қолымда» тақырыбында эссе жаз.

3-тапсырма

Төменде берілген кестеге қазіргі таңдағы иғі істерің мен олардың болашақтағы нәтижесін туралы жаз.

Менің иғі істерім	Болашақтағы нәтижесі

4-тапсырма

Оқулықтағы Ұбырай Алтынсариннің «Бақша ағаштары» әңгімесін оқып, одан түйген ойынды жаз.

ӨЗІНДІ ТЕКСЕР!

Дұрыс жауапты тауып, белгіле.

1-тест

Бақыт деген не?

- A) Өзгені бақыттың ету, халық үшін өмір сұру.
- Ә) Өзін-өін жене және жетілдіру.
- Б) Өзіне үнайтын жұмыспен шүғылдану

2-тест

Сен ата-анаңмен қандай қарым-қатынастасың?

- A) Әртүрлі қарым-қатынас жасаймын.
- Ә) Жағдайға қараймын.
- Б) Ата-анама үнемі инабаттылықпен, құрметпен қараймын.

3-тест

Сенің досынның қалта телефоны жоғалды, сен кінәлі болмасаң да сенен көрді. Не істеген болар едің?

- A) Алмағанымды ренжіп, шу көтеріп дәлелдеймін.
- Ә) Сабырлылықпен досыма көмектесіп, бірге іздеймін.
- Б) Мән бермеймін.

4-тест

«Адамзаттың тал бесігін сақтау» деген ой-пікірге көзқарасың қандай?

- A) Адам – табиғаттың бір бөлшегі, әрі ғажайып туындысы болғандықтан аялаймын.
- Ә) Күн көрістің көзіне айналдырамын.
- Б) Адам мен табиғаттың байланысы мән үшін маңызды емес.

33-34 сабақтар ҚАНДАЙ ӘСЕМ ӘЛЕМ

Табиғаттың өзінде өзгеше бір сүйсінерлік,
жанға жайлы нәрсе бар.

Шоқан Уәлиханов

Жоба күнделігі

1-тапсырма

Жоба кезеңі бойынша тәмендегі сұрақтарға жауап жаз.

Алдыға қойылған мақсат толығымен орындалды ма?

Жоба қаншалықты сапалы іске асырылды?

Жобаны орындау нәтижесі өзінді қанағаттандырыды ма?

Жобаның әрбір кезеңі қандай сезімге жетеледі?

Жобаның нәтижесі қоғам үшін қаншалықты тиімді?

Жобаны жүзеге асыру жолындағы қомақты үлесін?

2-тапсырма

Жобаны іске асыру нәтижесі бойынша шығармашылық бағытта есеп жаз.

3-тапсырма

Жобаны қорытындылау іс-шарасына қатысушыларға арнап сауалнама құрастырып жаз.

4-тапсырма

«Қоғамға қызмет ету» бағытындағы жобаларды үйімдастырушыларға өз ұсыныстарың мен кеңестерінді жаз.

Р.Мұратханова, Р.О.Ізғұттынова, Б.Ш.Алиев

ӘЗІН-ӘЗІ ТАНУ

Тетрадь для 8 класса общеобразовательной школы
(на казахском языке)

Суретшісі: Д.Д. Алиева

